

Спеціальний стандарт поширення даних

Україна

Установа: Національний банк України

0. Передумови

0.1. Правові та інституційні умови

0.1.1. Відповідальність за збирання, опрацювання та поширення статистичних даних

Правова основа збору інформації:

Закон України “Про Національний банк України” від 20.05.1999 № 679-XIV, зі змінами (статті 7, 57, 67, 68);

Закон України “Про банки і банківську діяльність” від 07.12.2000 № 2121-III, зі змінами (стаття 69);

Закон України “Про офіційну статистику” від 16.08.2022 № 2524-IX;

Правила організації статистичної звітності, що подається до Національного банку України, затверджені постановою Правління Національного банку України від 13.11.2018 № 120 (зі змінами);

Правила складання та подання звітності учасниками ринку небанківських фінансових послуг до Національного банку України, затверджені постановою Правління Національного банку України від 25.11.2021 № 123 (зі змінами);

Правила дотримання Спеціального стандарту поширення даних, затверджені рішенням Правління Національного банку України від 02.12.2023 № 428-рш.

В період дії воєнного стану подання звітності здійснюється згідно з Правилами організації статистичної звітності, що подається до Національного банку України в умовах особливого періоду, затвердженими постановою Правління Національного банку України від 18.12.2018 № 140 (зі змінами).

Національний банк України:

- організовує створення та методологічно забезпечує систему грошово-кредитної та фінансової статистики, статистики платіжного балансу, міжнародної інвестиційної позиції, зовнішнього боргу, статистичної інформації фінансових установ, державне регулювання та нагляд за діяльністю яких здійснює Національний банк;

- безоплатно отримує необхідну інформацію від органів державної влади і органів місцевого самоврядування та суб'єктів господарювання всіх форм власності;

- визначає статистичну звітність (у тому числі консолідовану), порядок її складання та подання до

Національного банку України, яка є обов'язковою для виконання всіма суб'єктами господарювання, у тому числі для банків, розташованих на території України (резидентів і нерезидентів), банківських груп, учасників банківських груп та інших фінансових установ – для складання грошово-кредитної та фінансової статистики і статистики платіжного балансу, міжнародної інвестиційної позиції, зовнішнього боргу, банківської статистичної інформації;

- поширює статистичну інформацію та надає для опублікування відповідно до міжнародних угод.

0.1.2. Обмін даними та координація робіт між відомствами, виробниками даних

Національний банк України здійснює обмін статистичними даними та координує свої дії з Державною службою статистики України щодо подальшого вдосконалення методології та процедур їх складання. Також Національний банк України здійснює обмін статистичною інформацією відповідно до укладених угод між Національним банком України та іншими органами державної влади та державними установами.

0.1.3. Конфіденційність даних окремих респондентів

Відповідно до статей 57, 67 Закону України *“Про Національний банк України”* від 20.05.1999 № 679-XIV (зі змінами) статистична інформація, отримана Національним банком України від банків та інших суб'єктів господарювання, не підлягає розголошенню, за винятком випадків, передбачених законодавством України. Відкритому опублікуванню Національним банком України підлягає зведена статистична інформація.

Відповідно до статті 29 Закону України *“Про офіційну статистику”* від 16.08.2022 № 2524-IX первинні дані, отримані органами державної статистики та іншими виробниками офіційної статистики від респондентів під час проведення статистичних спостережень, а також адміністративні дані щодо респондентів, отримані органами державної статистики для проведення державних статистичних спостережень від державних органів, органів місцевого самоврядування та інших юридичних осіб, що здійснюють діяльність, пов'язану із збиранням та використанням адміністративних даних, є конфіденційними даними, які охороняються законом і використовуються у статистичних цілях.

Поширення та передача офіційної державної статистичної інформації та будь-якої іншої статистичної інформації, на підставі якої можна визначити конфіденційні дані щодо конкретного респондента, забороняються.

	Розпорядчі документи щодо організації роботи з інформацією з обмеженим доступом, що не належить до державної таємниці, затверджені рішенням Правління Національного банку України від 15.08.2023 № 282-рш (зі змінами), забезпечують запобігання розголошенню статистичної інформації банків щодо окремих суб'єктів та іншої конфіденційної інформації. 0.1.4. Забезпечення представлення статистичної звітності Структура файлів статистичної звітності, порядок та періодичність їх складання, терміни подання визначаються правилами організації статистичної звітності, що подається до Національного банку України. Національний банк України безкоштовно проводить з банками, підприємствами (організаціями), учасниками ринку небанківських фінансових послуг, що звітують, семінари, “круглі столи”, обговорює в робочому порядку питання бухгалтерського обліку та підготовки звітності з грошово-кредитної та фінансової статистики, статистики платіжного балансу, міжнародної інвестиційної позиції і зовнішнього боргу. Для складання Національним банком України грошово-кредитної та фінансової статистики використовуються дані статистичної звітності Національного банку України та банків, звітності учасників ринку небанківських фінансових послуг, а також додаткова інформація, що отримується відповідно до укладених угод про обмін інформацією між Національним банком України та іншими органами державної влади та державними установами. Статистична звітність подається банками, підприємствами (організаціями), учасниками ринку небанківських фінансових послуг до Національного банку України у вигляді файлів формату XML. Зведена інформація з грошово-кредитної та фінансової статистики, статистики платіжного балансу, міжнародної інвестиційної позиції і зовнішнього боргу підлягає відкритому опублікуванню у розділі “Статистика” офіційного Інтернет-представництва Національного банку України за адресою https://bank.gov.ua.
<u>0.2. Ресурси</u>	0.2.1. Кадрові, матеріально-технічні, електронно-обчислювальні та фінансові ресурси Завдання щодо координації статистичної звітності, що подається до Національного банку України та складання грошово-кредитної та фінансової статистики, статистики платіжного балансу, міжнародної інвестиційної позиції і зовнішнього боргу з дотриманням

	вимог міжнародних стандартів, удосконалення методології складання покладено на Департамент статистики та звітності. 0.2.2. Забезпечення ефективного використання ресурсів Система збирання статистичних даних у Національному банку України повністю автоматизована, відрізняється високим рівнем комп'ютеризації та передбачає низку перевірок і засвідчень правильності на кожному етапі оброблення даних. Національний банк України проводить з банками, підприємствами (організаціями), учасниками ринку небанківських фінансових послуг, що звітують, “круглі столи”, обговорює в робочому порядку питання підготовки звітності з грошово-кредитної та фінансової статистики, статистики платіжного балансу, міжнародної інвестиційної позиції і зовнішнього боргу. Постійно здійснюється вдосконалення звітності Національного банку України, банків, учасників ринку небанківських фінансових послуг.
<u>0.3. Актуальність</u>	0.3.1. Контроль задоволення потреб користувачів Проводиться постійна робота щодо актуалізації наявних статистичних даних. З урахуванням змін до нормативно-правових актів Національного банку України та за рекомендаціями міжнародних фінансових організацій здійснюється перегляд статистичної звітності, що подається банками та підприємствами (організаціями), а також звітності учасників ринку небанківських фінансових послуг. Відбуваються робочі зустрічі з банками, відповідними організаціями і установами, учасниками ринку та діловими колами щодо виявлення нових можливостей, які слід взяти до уваги при складанні грошово-кредитної та фінансової статистики, статистики платіжного балансу, міжнародної інвестиційної позиції і зовнішнього боргу.
<u>0.4. Інші аспекти управління якістю</u>	0.4.1. Політика щодо якості Формування даних здійснюється на основі надійних статистичних методів. Статистична звітність подається до Національного банку України у вигляді XML файлів та обробляється автоматизовано засобами програмного комплексу, у якому передбачено механізми контролю за правильністю даних за визначеними кодами параметрів аналітичного обліку та їх сполученнями.

Комп'ютеризація процедур бухгалтерського обліку та формування звітності практично виключає можливість неподання респондентами даних або подання даних із запізненням.

0.4.2. Контроль за якістю

Перевірка даних файлів з показниками звітності на відповідність вимогам, установленим Національним банком, здійснюється за такими рівнями контролю, як первинний (технологічний), вторинний, експертний.

Якість збирання, оброблення і перевірки первісних даних, що подаються до Національного банку України, контролюється шляхом перехресних перевірок щодо точності, будь-які розбіжності аналізуються. Звітність узгоджується з класифікаціями фінансових інструментів та секторів економіки.

Засвідчення правильності або обґрунтованості наданої звітності здійснюється візуально та в автоматизованому режимі по кожному респонденту окремо.

У разі виявлення проблем та помилок фахівці Національного банку України інформують звітувачів про розбіжності і допомагають їх виправити.

Національний банк у разі порушення респондентами вимог законодавства України з питань надання даних звітності може прийняти рішення про застосування до респондентів заходів впливу, санкцій відповідно до законодавства України.

0.4.3. Планування якості

Дані, на підставі яких складається грошово-кредитна та фінансова статистика, статистика платіжного балансу, міжнародної інвестиційної позиції і зовнішнього боргу, подаються до Національного банку України через вебпортал Національного банку України – єдине централізоване середовище надання автоматизованих сервісів Національним банком:

- банками та підприємствами (організаціями) відповідно до *Правил організації статистичної звітності, що подається до Національного банку України, затверджених постановою Правління Національного банку України від 13.11.2018 № 120 (зі змінами)*;

- учасниками ринку небанківських фінансових послуг відповідно до *Правил складання та подання звітності учасниками ринку небанківських фінансових послуг до Національного банку України, затверджених постановою Правління Національного банку України від 25.11.2021 № 123 (зі змінами)*.

	З метою вдосконалення процедур складання статистичної звітності Національним банком України здійснюється перегляд показників статистичної звітності та вносяться відповідні зміни до зазначених Правил.
1. Достовірність	
<u>1.1. Професіоналізм</u>	1.1.1. Неупередженість та професійна незалежність статистики Професійна незалежність під час складання грошово-кредитної та фінансової статистики, статистики платіжного балансу, міжнародної інвестиційної позиції і зовнішнього боргу забезпечується <i>Законами України “Про Національний банк України” від 20.05.1999 № 679-XIV (зі змінами), “Про офіційну статистику” від 16.08.2022 № 2524-IX.</i> Втручання будь-яких органів державної влади та інших установ і фізичних осіб у державну статистичну діяльність, зокрема, з питань змісту статистичної інформації, вибору джерел її отримання, статистичної методології і термінів збирання та поширення даних статистичних спостережень тощо забороняється. 1.1.2. Вибір джерел, методів та способів поширення Джерела даних та статистичні методи базуються виключно на статистичних міркуваннях. Зведена інформація з грошово-кредитної та фінансової статистики, статистики платіжного балансу, міжнародної інвестиційної позиції зовнішнього боргу підлягає відкритому опублікуванню у розділі “Статистика” офіційного Інтернет-представництва Національного банку України за адресою https://bank.gov.ua. Дані поширюються у форматах SDMX, Excel, PDF та у формі відкритих даних (API). 1.1.3. Коментарі з приводу помилкової інтерпретації та неправильного використання статистичних даних У разі виявлення проблем та помилок фахівці Національного банку України інформують звітувачів про розбіжності і допомагають їх виправити.
<u>1.2. Відкритість</u>	1.2.1. Повідомлення умов та термінів збирання, опрацювання та поширення статистичних даних Відповідно до правил організації статистичної звітності, що подається до Національного банку України, банки, підприємства (організації), учасники ринку небанківських фінансових послуг надають баланси та іншу статистичну звітність щомісяця та щокварталу для

складання грошово-кредитної та фінансової статистики, статистики платіжного балансу, міжнародної інвестиційної позиції і зовнішнього боргу.

На сторінці “Статистика” у розділі “Організація статистичної звітності” офіційного Інтернет-представництва Національного банку України [за посиланням](#) розміщується інформація щодо порядку збирання, опрацювання та поширення даних статистичної звітності, що відноситься до компетенції Національного банку України.

На сторінці “Спеціальний стандарт поширення даних” офіційного Інтернет-представництва Національного банку України [за посиланням](#), у розділі “Спеціальний стандарт поширення даних МВФ” на вебсайті Державної служби статистики України за адресою http://www.ukrstat.gov.ua/imf/Graf_u2025.html, а також в Бюлетені стандартів поширення даних МВФ офіційного вебсайту МВФ [за посиланням](#) розміщуються графіки поширення категорій та компонентів даних відповідно до рекомендацій Спеціального стандарту поширення даних МВФ.

1.2.2. Внутрішньодержавний доступ до статистичних даних до їх випуску

Законами України “Про Національний банк України” від 20.05.1999 № 679-XIV (зі змінами), “Про офіційну статистику” від 16.08.2022 № 2524-IX забороняється втручання будь-яких органів державної влади та інших установ і фізичних осіб у державну статистичну діяльність, зокрема, з питань змісту статистичної інформації, вибору джерел її отримання, статистичної методології і термінів збирання та поширення даних статистичних спостережень тощо.

1.2.3. Зазначення авторства статистичної продукції

Департамент статистики та звітності Національного банку України.

1.2.4. Завчасне повідомлення про значні зміни в методології, первинних даних та статистичних методах

Національний банк України здійснює перегляд показників статистичної звітності в частині вдосконалення методології та процедур складання статистичної звітності, банками, підприємствами (організаціями), а також звітності учасниками ринку небанківських фінансових послуг, і, в разі необхідності, вносить відповідні зміни до правил організації статистичної звітності, що подається до Національного банку України, а також повідомляє на сторінках розділу

	“Статистика” офіційного Інтернет-представництва Національного банку України.
<u>1.3. Етичні норми</u>	1.3.1. Норми поведінки персоналу Працівники Національного банку України зобов’язані зберігати державну таємницю, інформацію про громадян, що стала їм відома під час виконання обов’язків та іншу інформацію, яка не підлягає розголошенню, постійно вдосконалювати організацію своєї роботи та сумлінно виконувати свої службові обов’язки. Згідно зі статтями 60, 61 <i>Закону України “Про банки і банківську діяльність” від 07.12.2000 № 2121-III (зі змінами)</i>, банки зобов’язані забезпечувати збереження банківської таємниці та конфіденційність інформації. Працівники Національного банку України дають письмове зобов’язання про нерозголошення відомостей, що становлять банківську таємницю, інформацію ДСК (для службового користування) відповідно до розпорядчих документів щодо організації роботи з інформацією з обмеженим доступом, що не належить до державної таємниці, затверджені рішенням Правління Національного банку України від 15.08.2023 № 282-рш (зі змінами).